
Grigore Romalo și Primul Război Mondial. Anul 1917

Petre DIN

Cuvinte cheie: Grigore Romalo, Primul Război Mondial, 1917, idealului național, dramele războiului.

Keywords: Grigore Romalo, The First World War, 1917, national ideal, The war drama.

Educat în spiritul realizării interesului național de unire a Transilvaniei cu România, Grigore Romalo a participat la Primul Război Mondial în prima linie a frontului. Sentimentul identității naționale îi conferă entuziasm și speranțe în justetea cauzei naționale și în triumful valorilor binelui și frumosului la nivelul sensibilității colective românești.

După exuberanța primelor săptămâni de război apar și decepțiile generate de dificultățile frontului și a sentimentului de insecuritate instalat treptat în conștiința sa. Însemnările din *Carnetele de război* surprind insuficienta pregătire pentru război a soldaților și a ofițerilor români, slaba înzestrare tehnică a armatei și înfrângerea și retragerea armatei române în Moldova.

Realizând o introspecție asupra cauzelor care au determinat înfrângerea armatei române la sfârșitul anului 1916, Grigore Romalo se focalizează pe deficitul de repere morale și pe lipsa de pregătire pentru războiul total. Semnificative în acest sens sunt relatările din 13 februarie 1917, unde își exprimă dezamăgirea față de comportamentul armatei române din anul 1916. „Acest interval de timp a trecut repede, dar a fost ca un caleidoscop de impresii. Ceea ce mă miră încă și azi, după tot ce am văzut și am auzit, este că nu am avut de înregistrat niciun singur gest al cuiva, oricine. O rasă ciudată de sclavi abrutizați. Armata n-a vrut să lupte! Fără material, cu șefi imbecili, egoiști, perfizi și incapabili ofițeri ... ca în timp de pace, cu chiul și soldați lași, care nu voiau să lupte pentru o cauză pe care nu o cunosc și pe care nu o pot înțelege”¹.

Retrase treptat pe aliniamentul Râmnicu Sărat-Viziru, între Carpați și Dunăre care fusese amenajat cu tranșee, adăposturi betonate și rețele de sârmă ghimpată², armata română a fost reorganizată și echipată cu armament comparabil cu al adversarului. Aceste inițiative au avut efectul scontat asupra moralului soldaților, consolidând devotamentul în favoarea cauzei naționale. „Suntem reorganizați, odihniți, bine încălțați, bine îmbrăcați și toate impresiile negre trebuie să dispară”³.

Fidel idealului național, Grigore Romalo este și un narator de anvergură deosebită. Însemnările din *Carnete de război* sunt impresii inedite care ne ajută în demersul de a recupera lecția de patriotism și de spirit de sacrificiu întâlnite la generația tranșeeilor din Primul Război Mondial. Spirit activ, dotat cu o gândire favorabilă Antantei, este contrariat de confirmarea informațiilor privind dezertarea colonelului Alexandru Sturdza. Șocul său psihic este determinat și mai mult de faptul că era cetățean român. „Un Ghica, un Cantacuzino nu m-ar fi șocat decât pe jumătate”⁴.

1 Grigore Romalo, *Carnete de război 1916-1917*, prefață de Dan Romalo, traducere din lb. franceză de Lia Decei, Editura Corint Books, București, 2017, p. 106.

2 Ioan Scurtu, *Monarhia în România 1866-1947*, Editura Danubius, București, 1991, p. 63.

3 Grigore Romalo, *op.cit.*, p. 106.

4 *Ibidem*, p. 111.